

מיכתבים

למרות מישורת-ניהול בכירות שאותן תפס אמבש כחול (כניהול חברת החשמל והמים של העיר המצרית איסמאעיליה) העדיף, כסופו של רבר, לשוב ארצה ולעסוק בפרדסנות. נפתלי דקל, הרצליה

(המשך מעמוד 3)
ואם היה זה הנרי פורד שהכניס את המכונית לחיינו, אז תודה רבה לו על כך. תודה רבה רבה. **חיים ארליכמן, בתים**

על חשבון הברון

עוד תגובות אמריקאיות לדיכוי ההתקוממות בשטחים הכבושים ("מיכתבים", העולם הזה 10.2.88). הקריקטוריסטים האמריקאים כבר התקרמו הרבה מעבר לקריקטורות-התגובה הראשונות שלהם, כמו זאת שהובאה לפני חודש בהעולם הזה, שבה נראה פלסטיני כפות לפגוש הקדמי

הילדים יקרים וחשובים

על העדפותיה האמיתיות של מעצבת-אופנה ("שכולס יידעו מי זו מיכל יטיבנו", העולם הזה 3.2.88). בניגוד למציאות ייחס לי כתב העולם הזה העדפת קאריירה מיקצועית על הטיפול בילדים ושהיה במחיצתם.

כך רואים האמריקאים את דיכוי ההתקוממות רמו דק, עבה כשק

אין דבר היקר והחשוב לי יותר מילדיי, אשר להם אני מקדישה את מירב זמני ומירציי. **מיכל יטיבנו, תל-אביב**

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458. בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטי-לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 972*3*245242. מזוי 2009, ובטלסקס — RMYM IL 341667.

הנשיקה הראשונה

העולם הזה היה חלוץ מישאל-הוטא בעיי-לונות העברית. לעיתים מישאלים על נושאים רציניים מאור ועיתים על נושאים יותר קלים. מישאל שפורסם בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה עסק בגשיקה הראשונה. רפאל הלפרין, או מר ישראל זכיום רב, העורך אנציקלופריות, גילה כי עשה זאת עם צעירה כבניש הרצליה (בלחיה השמאלית). אייבי נתן, או בעל מיוזלה תל-אביבית זכיום בעל קול העולם. עשה זאת בגיל 17. (גשיקה חסופה מאור) ורפי נלטון המנוח עשה זאת כבר בכיתה גימל, למורה לצורה. אבל פרישת גשיקה הבכורה של אריק לביא היתה הדראמטית ביותר וכך הוא סיפר להעולם הזה: ● "הייתי בן 14 וחבר. השומר הצעיר". גם היא. בשביל הנשיקה הראשונה עבדתי עד ארבע לפנות בוקר. אחרי-כך הרמתי את הראש, מבסוט, וחיכיתי לקבל גם את הסטירה, כמו שראיתי בסרטים של קלארק גיבל. קיבלתי את הסטירה. אבל, לצערי, לא ממנה. קיבלתי אותה בבית, כשהגעתי לשם בחמש בבוקר!"

שיבות הודם החופשי של העיונות והשקפות על עניינים בעלי עניין ציבורי. תודת-הביטוי אינה רק אחת התכונות של תודת-הפרט. היא חשובה גם לשאיפת הכלל למצוא את האמת, ולחיוניות החברה בכלל... על כן נא (בית-המישפט העליון) במיוחד להבטיח שכותב הפרט לבטא רעיונות תישאר חופשיים מהגבלות ממשלתיות. התיקון הראשון לחוקה בא לעודד ייכוח פור ליטי מהוספס. ייכוח כזה מוכרח להביא להתבט אויות, המתחמת ביקורת על נושאי מישרות צר כוריות ואישים ציבוריים (אחרים) המשפיעים על דעת-הקהל בתוקף הפידוסם שלהם. מן הראוי לשים לב לנקודה זו: לא רק בעלי המישרות הציבוריות חשופים לביקורת בלתי מוגבלת, אלא גם כל אדם מפורסם, שבגלל פיר סומו יש לו היכולת להשפיע על דעת-הקהל ועל עיצוב המאורעות בויה הציבורית.

הזועקים חמס

החסיף השופט:
אחת מזכויות-היסוד המרכזיות באורחות האמריקאית היא הזכות למתח ביקורת על אישים ומעשים ציבוריים. מטבע הדברים, ביקורת כזאת לא תהיה תמיד מתונה ושקולה. אישים ציבוריים ונושאי מישרות ציבוריות יהיו חשופים להתקפות חריפות, צורחות ולעיתים תרות בצורה בלתי נעימה. בעצטו פסקדין קודם, אמר השופט: המועמד המציג לראווה את עברו הנקי מכל רכב, ואת יושרו המוחלט, אנו יכול לעזוק חמס כאשר יריב, או עיתונאי חרוץ, מנסה להוכיח את החר פך. אמנם, איש-ציבור יכול לנצח בתביעה אם נאי מרו עליו דברים כוזבים. תוך ידיעה שהדברים כתובים, או תוך התעלמות שלוחת-רפן מן השאלה אם הם כוזבים או לא, אולם גם דברים כוזבים נהנים מחסינות במהלך של ויכוח חופשי. חוק שהיה מסיל אחריות קפדנית על המפרסם טענות כחנות היה גורם לצינן חזויות — ועל כן היה מויק.

גם אם ברור כי הדברים נאמרו מתוך שינאה, אין לפטול אותם. גם דברים הנאמרים מתוך שינאה, אך שהאומר מאמין בהם, תורמים למאבק הדיעות ולהיפוש אתר האמת.

אהבה בבית-שימוש

אך האם במיקרה זה — קיום יחסימין של כומר עם אמו בבית-שימוש — נעבר איה גבול? קבע השופט: כל קביעה של גבול הפרוע לחופש-הביטוי, מכיוון שאין כל אפשרות לקבוע גבול כזה באופן אונייקטיבי. בית-המישפט קבע כי הכומר פולול הוא אי-סיות ציבורית, אי שאינו נושא בשום תפקיד ציבורי-ממלכתי. על כן הוא חשוף לביקורת — גם בשאינה נכונה, גם בשאינה שקולה, גם כשי היא נאמרה מתוך שינאה. משום כך נדחו כל התביעות שלו. סיכם השופט: ההנחה המרכזית של התיקון הראשון לחוקה היא שמערכת-השילטון (ובכללה בית-המישפט) צריכה להישאר ניטרלית בשוק הרעיונות. מי שמכיר את החוק הישראלי ואת שפיטת בית-המישפט בישראל, ובכללם גם בית-המישפט העליון, יכול רק לקנא בדמוקרטיה האמריקאית. אנתנו מפגרים אחריה במאה שנה לפחות.

ד. א. א. א.

אני מקנא. לפני 20 שנה פירסם העולם הזה קאריקטורה בצורת פוסטר-מונטאז'. במיסגרת סידרה היתולית, שבה הופיעה דוגמנית-העירום אן טובמייד כמצי בים מצחיקים שונים, פירסמו תצלום-מונטאז' של ח"ב מנתם פורש, כשהוא משוחח עם הגברת העירומה. פרש הגיש נגדו תביעת-דיבה. היוצק המיש

דוגמנית מונטאז' בבחוריישיבה ז'יב פרוש החרם

פטי שלנו הודיע לנו שנפסיד בה. על כן נאלצנו להתפטר והתבצלנו. עכשיו קרה אותו הרבר בדיוק בארצות-הברית. אך התוצאה היתה הפוכה.

"ויכוח מחוספס"

שבועון אמריקאי פירסם פארוזיה על סידרת-מודעות מטעם בעלי המשקה האיטלקי קאספארי. סידרה זו הציגה אישים שונים, שדיב וו על הפעם הראשונה שלהם. הכוונה היתה לפוע הראשונה שבה שתו את המשקה, אך בני-סוח היה רמז מיני ברור. בפארוזיה הוצגה מודעה כזאת, כשבמרכזה נראה הכומר ג'רי פולול, איש הימין הלאומני רתי הקיצוני (שגם היה ידירו של מנתם בנין). הוא סיפר במודעה על הפעם הראשונה שבה קיים יחסימין. זה היה עם אמו בבית-שימוש. פולול הועט הגיש תביעה נגד השבועון על הוצאת-דיבה, חרירה לתודת-הפרט וגרימת סבל רגשי במוד. התביעה עברה גילגולים שונים, והתקבלה בחלקה והגיעה לבית-המישפט העליון של ארי צות-הברית. זה רחה את התביעה מכל וכל. הנרי מוק העיקרי התיקון הראשון לחוקה האמריקאית, המבטיח את חופש-הביטוי, מגן גם על מיקרה זה. כדאי להביא כמה מן הקביעות של השופט העליון ויליאם רנקוויסט, להנמקת החלטת זה: "בלב (החופה האמריקאית) מונחת ההכרה כח